



Delregional nämnd Västra
Dialog med de lokala pensionärsorganisationerna

**Folktandvården
Västra Götaland**



FOLKTANDVÅRDEN
VGR

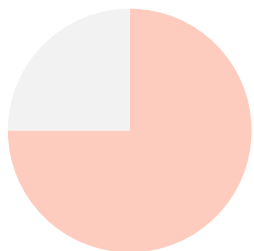
Vår vision

Frisk i munnen hela livet

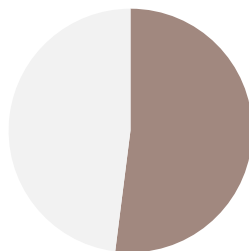
- Vår vision är att vi ska bidra till en ökad allmän hälsa och att våra invånare ska vara friska i munnen hela livet.
- Vi ska finnas till för alla, från den yngste till den äldste, från den som är frisk till den som är svårt sjuk, med god tillgänglighet i hela Västra Götaland.



Sveriges största tandvårdsorganisation



76 %
av vår verksamhet
är konkurrensutsatt.



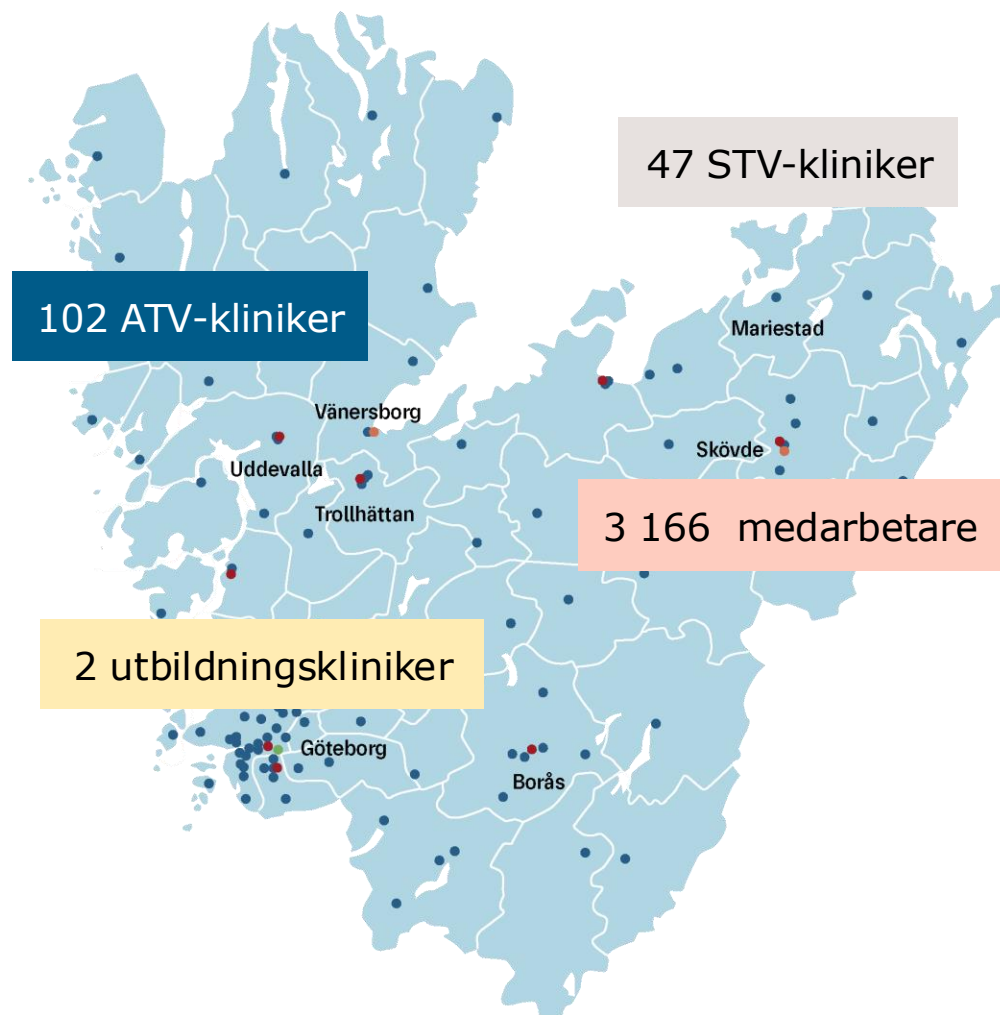
51 %
av invånarna i Västra Götaland
väljer oss som vårdgivare.



95 %
av barnen och ungdomarna i Västra
Götaland är listade hos oss.



40 %
av de vuxna i Västra
Götaland väljer att gå till oss.



Våra gemensamma uppdrag

Tandvård

Vårt vårduppdrag innebär att vi genomför och utvecklar all typ av tandvård – åt alla från den yngsta till den äldste, från den som är frisk till den som är svårt sjuk – i hela Västra Götaland.

Folkhälsoarbete

Vårt folkhälsoupdrag innebär att vi genomför och utvecklar förebyggande och hälsofrämjande arbete, riktat till befolkningen - i hela Västra Götaland.

Forskning, utbildning, utveckling och innovation(FoUUI)

Vårt uppdrag inom forskning, utbildning, utveckling och innovation innebär att vi utbildar framtidens tandvårdspersonal, medverkar i patientnära forskning och aktivt tar del av ny kunskap.

Folkhälsorapport

Inklusive Centrum för äldretandvårds
årsredovisning

2025



FOLKTANDVÅRDEN
VGR

Folktandvårdens folkhälsouppdrag

Vår vision

Frisk i munnen hela livet.

Vårt uppdrag

Vårt folkhälsouppdrag innebär att vi genomför och utvecklar sjukdomsförebyggande och hälsofrämjande arbete, riktat till befolkningen - i hela Västra Götalandsregionen.

Vår position

Vi är hälsofrämjaren. Vi arbetar för en bättre och mer jämlik hälsa.

Syfte

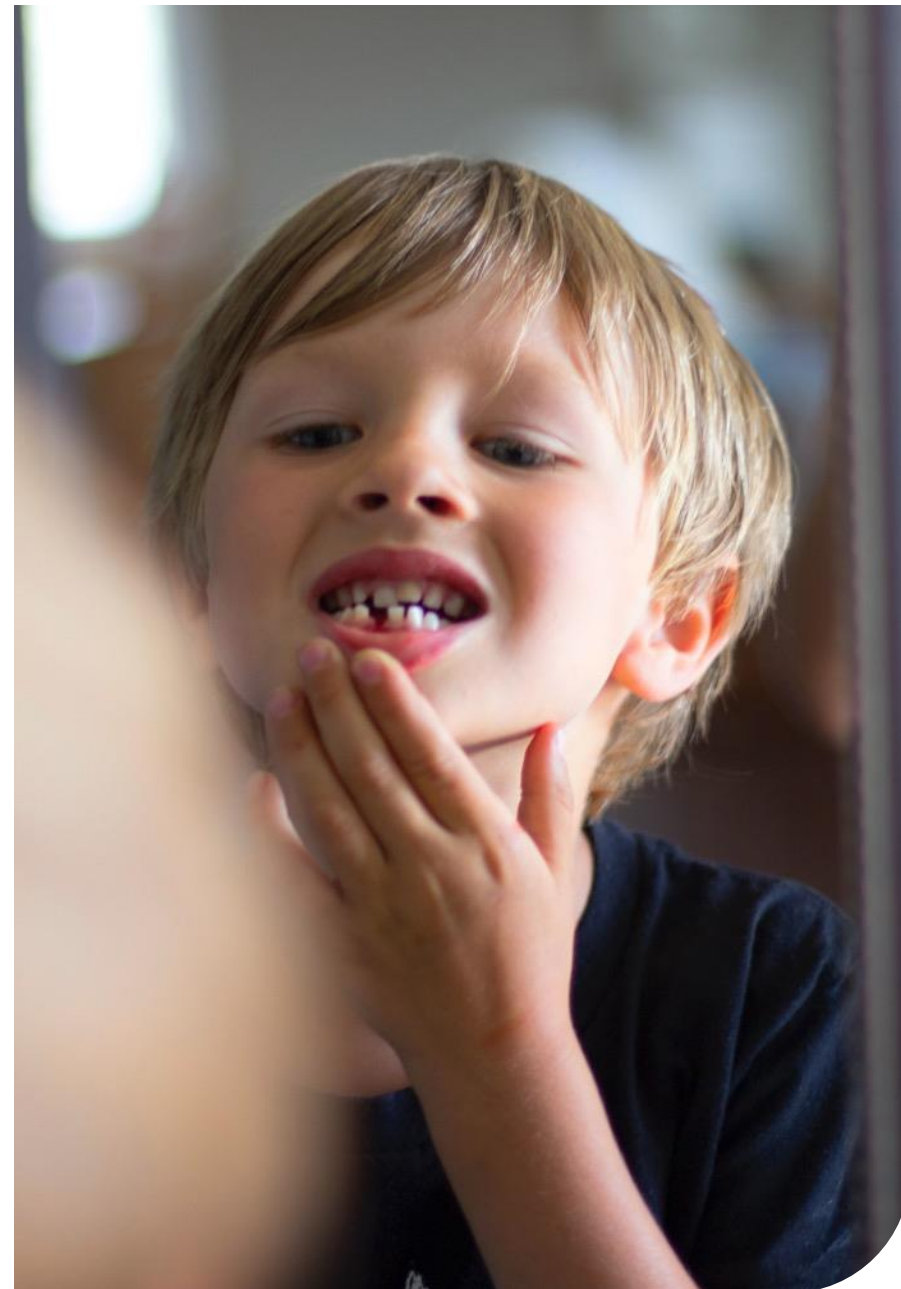
Att stärka, förbättra och minska skillnader i munhälsa.
Bidra till en ökad allmän hälsa.

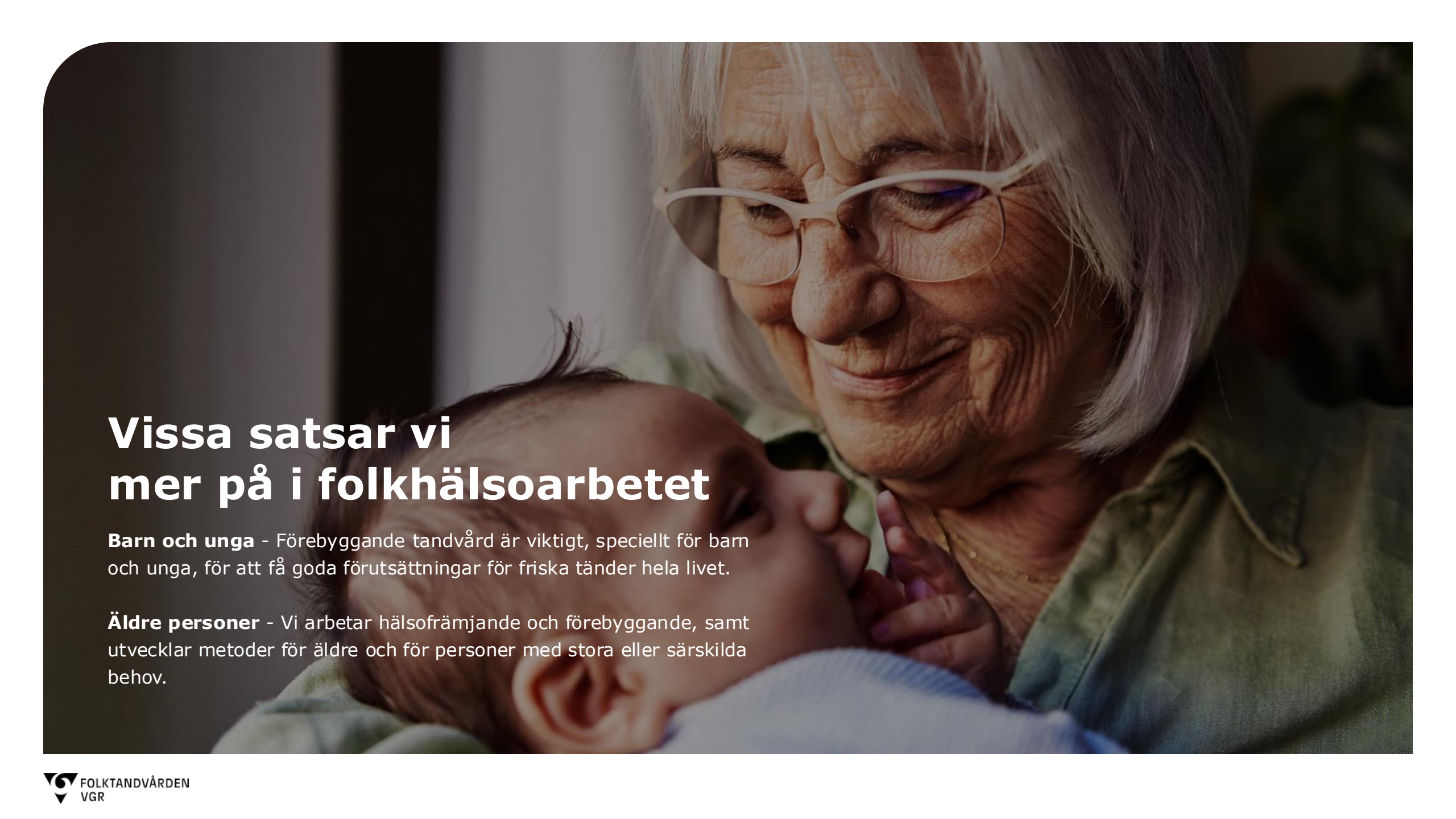
Prioriterade målgrupper

Barn, unga och äldre personer

Våra grundpelare

- Agenda 2030
- Nationella folkhälsomål
- Nationella riktlinjer för tandvård
- Barnkonventionen





Vissa satsar vi mer på i folkhälsoarbetet

Barn och unga - Förebyggande tandvård är viktigt, speciellt för barn och unga, för att få goda förutsättningar för friska tänder hela livet.

Äldre personer - Vi arbetar hälsofrämjande och förebyggande, samt utvecklar metoder för äldre och för personer med stora eller särskilda behov.

A photograph of a person in a black raincoat bending over to help a child in a purple raincoat play in a muddy puddle at a playground. The child is lying on their stomach, splashing mud. In the background, there is a blue and red playground structure.

**Vi förstår
utmaningen det
innebär att
vara förälder**

**Vi vill finnas där för
barn och föräldrar**

- Vi arbetar i nära samverkan med Barnhälsovården
- Vi har hälsopromotörer som erbjuder familjer stöttning till bra vanor
- Vi finns på många familjecentraler
- Vi finns i alla skolor och erbjuder fluoridlackning och munhälsoinformation
- Vi tar fram stöd för information om munhälsa

Kunskapsdelning



Unik möjlighet att upptäcka våldsutsatthet

Folktandvården

- träffar de flesta invånare, ofta under lång tid.
- träffar nästan alla barn 3-19 år och har en unik möjlighet att upptäcka barn som far illa.
- är en viktig del av barnets skyddsnät under många år.
- har möjlighet att erbjuda stöd till våldsutsatta barn och vuxna.
- kan medverka till tidig upptäckt, behandling och dokumentation av skador och har möjlighet att se förändringar över tid.

Våld i nära relationer är ett stort folkhälsoproblem och vi vet att:

- vart 10:e barn lever med våld i familjen.
- 46% av kvinnorna i åldern 18-64 år har utsatts för våld av en man någon gång efter sin 15-årsdag.
- 13-26% av äldre personer uppger att de blivit utsatta för någon typ av våld efter de fyllt 65 år.

Ej avhörda barn – EAB

Om ett barn uteblir från erbjuden undersökningstid eller behandling finns det en risk att barnet inte får den vård den skulle behöva, vilket kan leda till ohälsa hos barnet. För att säkerställa att alla barn i Västra Götaland får den tandvård de har rätt till samt att fånga upp de barn som riskerar att fara illa arbetar vi med rutinen "Ej avhörda barn", EAB.

Syfte:

- Fler barn får vård
- Bra bemötande vid kallelser
- Patientsäker och effektiv vård
- Förstå varför barn uteblir
- Upptäcka barn som far illa

2025 i siffror

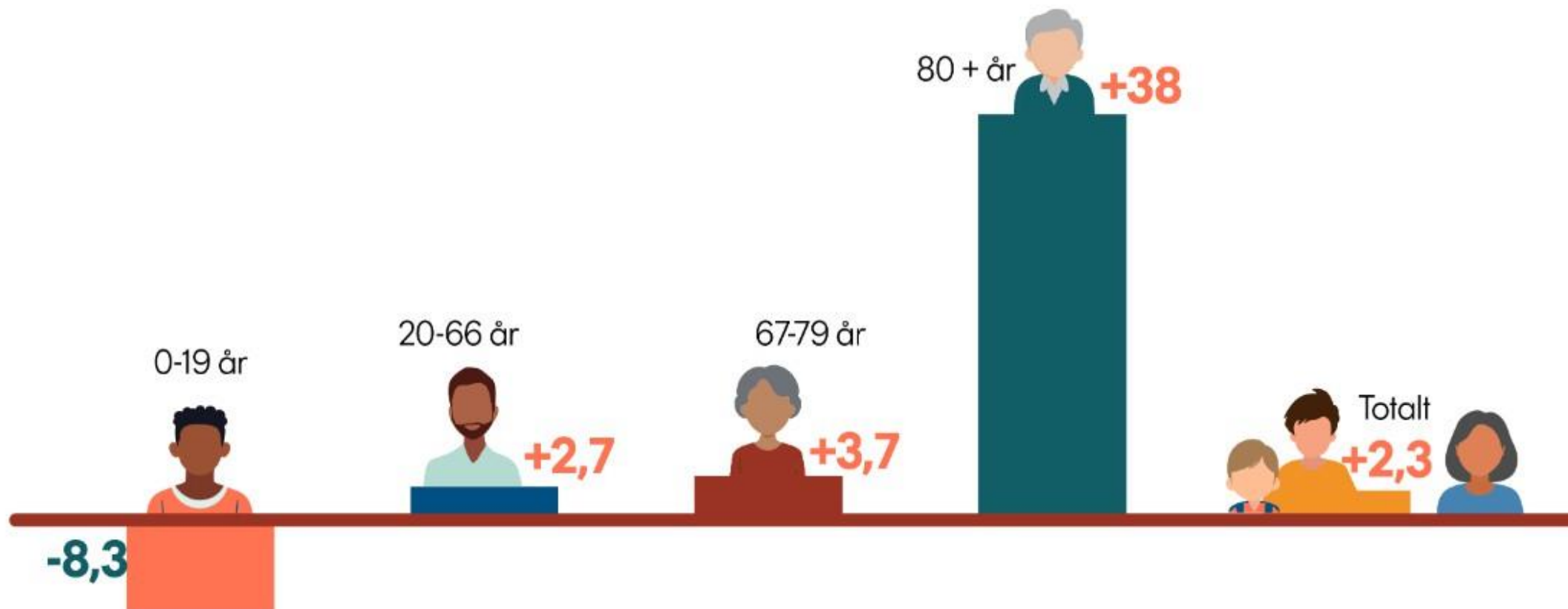
- Antal nya ärenden: 4612
- Andel som kommer in på undersökning/behandling: 52 %
- Andel orosanmälningar: 22 %
- Andel övrigt: 26 %

A close-up photograph of two elderly women with short, wavy white hair and glasses. The woman on the left is wearing a dark top and has a gentle smile. The woman on the right is wearing a grey cardigan over a dark top and is laughing heartily with her mouth open. They are positioned in front of a blurred background of green foliage. The text is overlaid in the bottom left corner.

**Att bli äldre kan innebära
både nya möjligheter, men
också nya utmaningar**

Befolkningsförändringar

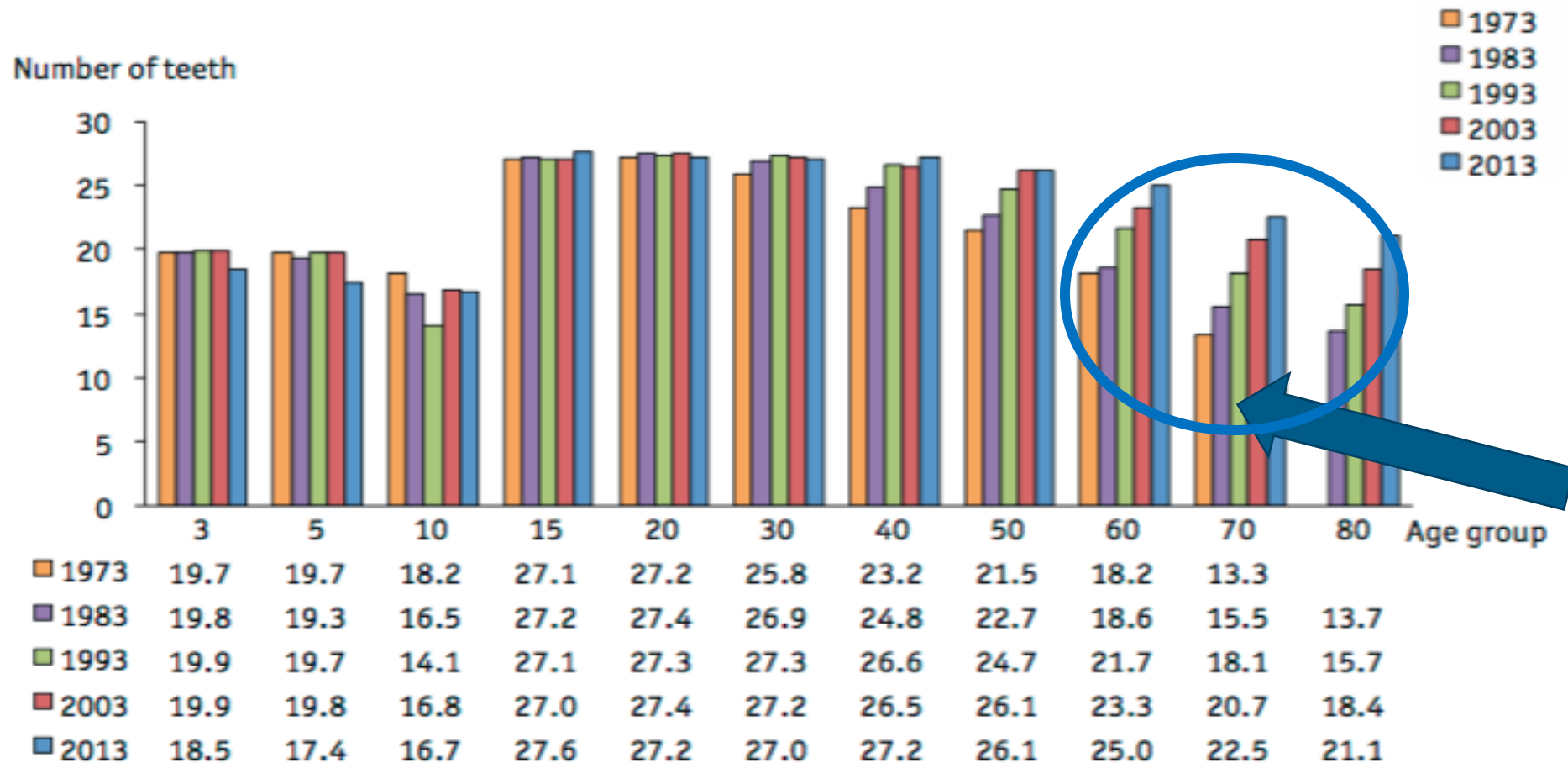
Förändringar i procent i olika åldersgrupper, år 2023 jämfört med 2033.



Källor:

Statistiska centralbyrån och Sveriges Kommuner och Regioner.

© Fig. 1. Number of existing teeth (excluding edentulous individuals). Means in the different age groups in 1973, 1983, 1993, 2003, and 2013.



Norderyd O et al: Oral Health of individuals aged 3-80 years in Jönköping, Sweden during 40 years (1973-2013). II. ... SDJ 2015; 39: 69-86

Figur 6.19 Hinner folktandvården i er region med vuxna patienter?

Lägesbild i december 2023

1. Ja
2. Nästan i tid
3. Förseningar på flera kliniker
4. Mer än 50 % av klinikerna kallar inga vuxna patienter och tar inte emot nya.

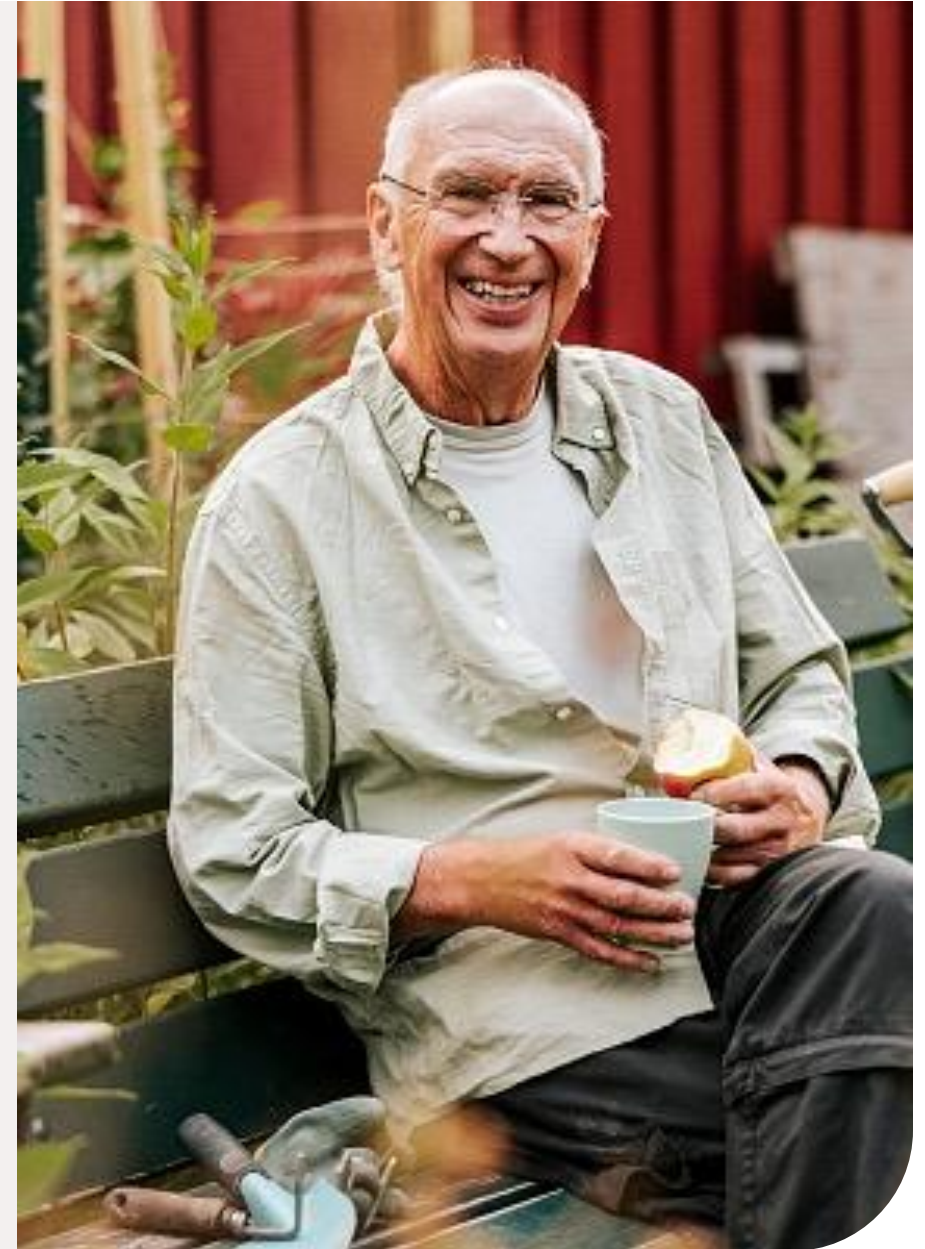


Använder Bing
© Microsoft, OpenStreetMap

Källa: Folktandvårdsföreningen.

Centrum för äldretandvård - CÄT

- Ett regionalt **kompetenscentrum** inom Folktandvården Västra Götaland
- Uppdrag att **samla, utveckla och sprida** kunskap om äldres munhälsa
- CÄT är ett stöd till **offentlig och privat** tandvård samt hälso- och sjukvård och omsorg





Tycker att det är jätteroligt att vara med i CÄT, och vara ute och föreläsa. Så fantastisk att få jobba med detta! Känns att vi gör nytta! Får mycket god respons tillbaka!

Medarbetare i CÄT:s nätverk

Seniorer – föreläsningar och nyhetsbrev

CÄT:s nätverk har under 2025 träffat 3242 personer på föreläsningar och 10 420 personer på mässor.

CÄT:s nyhetsbrev har under 2025 handlat om:

- Saliv och åldrande
- Bakteriefloora i munnen
- Tandvårdsrädsla hos äldre
- Ekonomi och tandvård för äldre

Kommunal vård och omsorg – utbildning och arbetssätt

- Projekt med utbildning i munhälsa och munvård på 9 undersköterskeutbildningar i Uddevalla och Trollhättan.
- Samverkar sedan 2022 med **demensteam i Göteborgs stad** för att öka kunskapen om munhälsa, munvård, ekonomiska tandvårdsstöd samt tandvårdens roll för **personer med kognitiv sjukdom och deras anhöriga**.
- Samverkar sedan 2023 kring munvård i **palliativt skede med hemsjukvården** i stadsområde Centrum i Göteborg. Detta är nu en del i ett pågående forskningsprojekt.

CÄT har under 2025 arbetat med att ta fram material till Folktandvårdens hemsida som riktar sig till kommuner och föreslår arbetssätt som passar inom vård och omsorgsarbete.



Lagstadgade överenskommelser som är
underordnade avtalet

Samverkan om Munhälsa – uppsökande och nödvändig tandvård

Bilaga till Hälso- och sjukvårdsavtalet

Uppsökande tandvård för personer med N-tandvård och stöd till omsorgspersonal och närstående

- Kostnadsfri **munhälsobedömning** en gång om året. Utförd i personens hem
- Erbjudande om **fortbildning** i munhälsa och munvård till alla omsorgsenheter
- Ett **tandvårdserbjudande** om personen vill ha en fullständig undersökning och behandling



Vi har hållit i munvårdsutbildning för 3937 stycken personal inom vård- och omsorg.



2025 gjordes
12 609 stycken
munhälsobedömningar

Visste du att...

... den som har intyg om nödvändig tandvård ska erbjudas en kostnadsfri munhälsobedömning?

... att vi kommer till dig, oavsett om du bor på vård- och omsorgsboende eller gruppboende eller i ditt eget hem.

.... i bedömningen ingår en enklare kontroll av munhåla, tänder och tandersättningar. Råden skrivs sedan ner på ett munvårdskort.

.... munhälsobedömningen utförs av våra tandhygienister eller tandläkare och sker en gång per år.

.... bedömningen är kostnadsfri och **individuellt anpassad**. Tyngdpunkten ligger i att ge **dig, dina närstående eller din omsorgs-personal tips och råd** hur de på bästa sätt kan hjälpa dig med den dagliga munvården. **Saknar du tandvårdskontakt** så är du välkommen att besöka någon av Folktandvårdens ca 100 allmäntandvårdskliniker i regionen.



TAIK

Tandhygienist i kommunal verksamhet

– Folkhälsoarbete som främjar en god livskvalitet -

Varför är TAIK en viktig verksamhet?

- Demografiska utvecklingen
- Fler äldre, fler kvarvarande tänder
- Säkra goda munvårdsvanor
- Oral hälsa
- Arena - kommunala omsorgen
- Rutiner
- N-intyg och ROAG-bedömningar



År 2018 startar TAIK-Projektet med fem tandhygienister på halvtid i fyra kommuner i Västra Götaland

TAIK i korthet

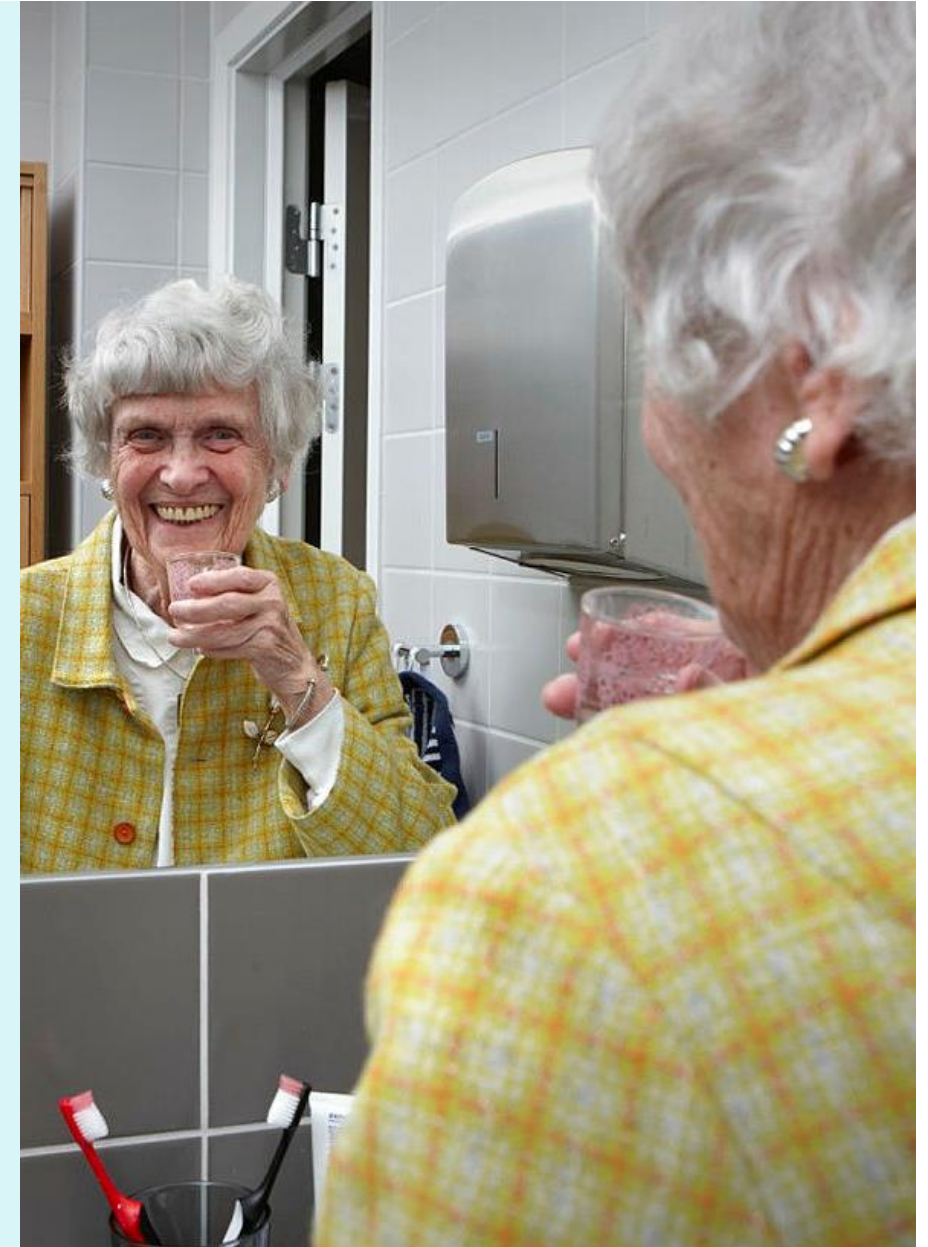
- Fem icke-kliniska tandhygienister på 50%
- Start 1 oktober 2018
- Borås, Kungälv, Skövde och Trollhättan
- Placering i kommunernas lokaler
- Projektbudget drygt 8 miljoner kr
- Pilotprojekt i Mariestad 2013 – 2016
- Kontrollkommuner Alingsås och Uddevalla



Positiva erfarenheter av TAIK

Målet: Ökad livskvalitet och hälsa för invånare

- Samsyn och **infrastruktur kring rutiner och strategier**, gällande munhälsa
- Kvalitetssäkrade munvårdsrutiner
- **Tandvårdskompetensen** säkrades
- Rutiner för intygsbeställning
- Munvårdsbehov beaktades vid **biståndshandläggning** och vårdplanering
- Ökad **samverkan** mellan relevanta aktörer





CÄT har tre **referensgrupper** som vardera möts 2–4 gånger per år.

CÄT är intresserade av vad vi tycker och tänker och vad vi har för funderingar. Jag känner verkligen att våra synpunkter och våra frågor tas emot med stort allvar och vi diskuterar dem

Medlem i referensgrupp för seniorer

Samverkan med en kommun för att utveckla rutin kring munvårdskort och patientsäkra kommunikationsvägar.

Samverkan

Förlängt samverkansprojekt mellan Folktandvården, Närhälsan och hemsjukvården på Styrso för att förbättra omhändertagandet av personer som har fått en demensdiagnos.

*Jag har fått en känsla av att VC har mer koll på att patienter har rätt till N/F-tandvård.
För andra sjukdomstillstånd också"*

"Flera läkare kommer över för stöd kring muntorrhet på sina patienter

Citat från Folktandvården Styrso

Tandvårdspersonal – utbildning och arbetssätt

- Medverkar på nätverksträffar inom introduktionsprogrammen för nyanställda.
- Medverkar på grundutbildningarna för tandvårdspersonal.
- Arbetar med att ta fram en grundläggande utbildning inom äldretandvård för allmäntandvårdskliniker.

Digitalt seminarium
årligen i samverkan
med privata vårdgivare
kring aktuella ämnen
inom geriatrik och
äldretandvård.

**Under 2025 har en ny rutin för Ej
avhörda äldre (EAÄ) tagits fram
och prövats på 6 kliniker.**

"Tiotandvård"

Ett **utökat skydd mot höga kostnader för äldre med stora tandvårdsbehov**

Viktigaste punkterna i förslaget okt 2024:

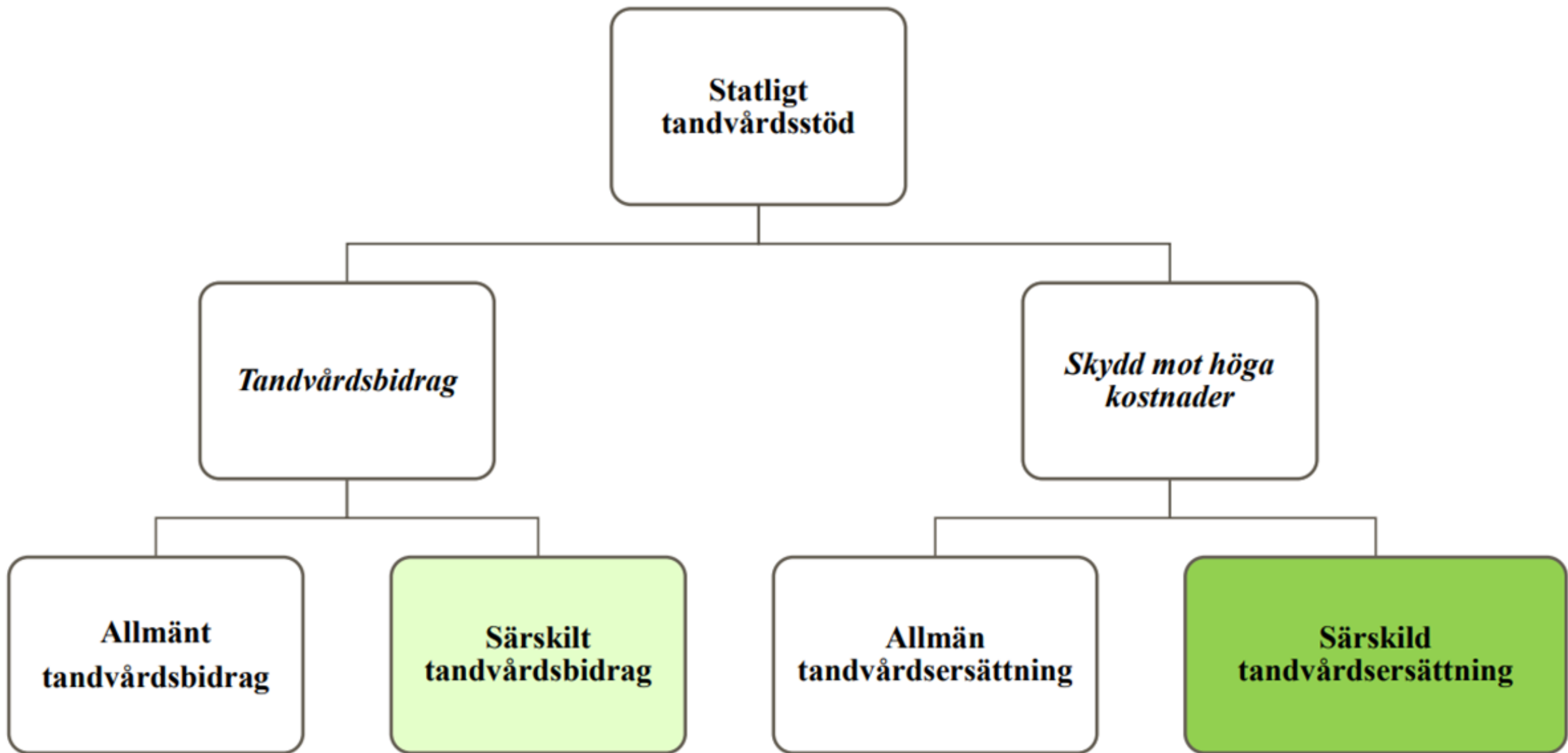
1. Patient 67+ betalar 10% av referenspris (TLV) för sjukdomsbehandlande och re-/habiliterande åtgärder
2. Åtgärder inom tiotandvård prisregleras för 67+
3. Kommuntypstillägg införs på 0, 10 och 20% utifrån patientens folkbokföringsort



"Tiotandvård"

4. Undersökningar och förebyggande behandlingar ingår i "vanliga högkostnadsskyddet", ingen prisreglering
5. Ingen vårdgivare ska få välja bort 67+. Följs upp av Försäkringskassan
6. Alla vårdgivare måste ta emot patienter inom stödet
7. Försäkringskassan följer upp efterlevnad
8. Infördes 2026 01 01





Reformen tiotandvård berör cirka 350 000 i Västra Götaland

4 | NYHETERNA Start Nöje Sport Nyhetsmorgon

Senaste nytt Inrikes Utrikes Politik Ekonomi Brott och straff Klimat Tech Väder

Politik

All vår rapportering om svensk politik



00:04 00:40

TT och höstnadsskydd inga undertexter

Regeringen: "Största tandvårdsreformen på 20 år"

Satsar miljarder • Här är förändringarna

AFTONBLADET ONSDAG 14 MAJ 2025 Dagens namn: Halvart, Halvar

START SPORT PLUS HEJ NÖJE TIPSA KULTUR LEDARE TV

Nyheter / Sverigedemokraterna

Billigare tandvård för äldre utlovas från 2026

TT

Publicerad 2024-09-06

Mejla Dela Spara



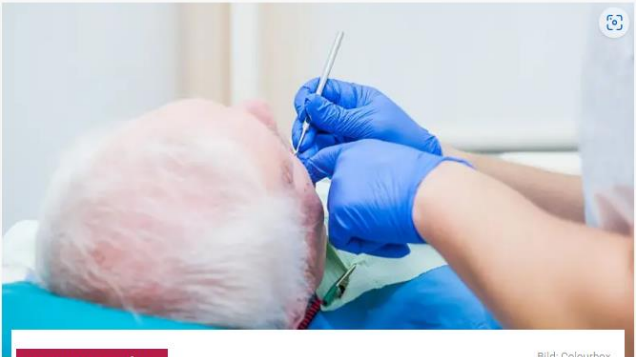
BLI MEDLEM LANDET RUNT OM SENIOREN PRENUMERERA ANNONS

SENIOREN

SENIORERNA f i

Nyheter Ekonomi & Pension Recept Hälsa Kontaktannonser R

SENASTE NYHETER: Lämplig mängd sömn beror på var du bor SENASTE RECEPT: Kyck



NYHETER | TANDVÅRD Bild: Colourbox

Ny tandvårdsreform föreslås

En ny reform ska hålla nere tandvårdskostnaderna. Enligt utredaren bör fokus på sikt flyttas från ålder till munhälsa.

Möjliga effekter för patienterna



Fler kommer söka vård

13% beräknas idag avstå tandvård av ekonomiska skäl

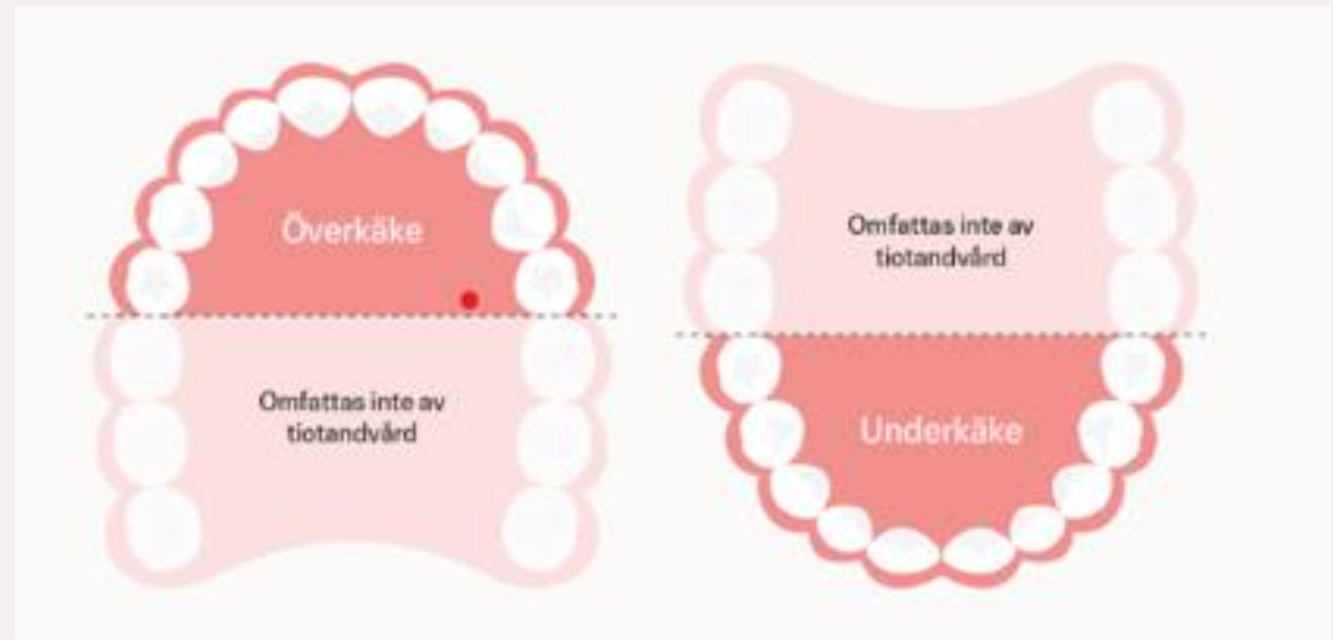
Fler kommer ha råd med mer avancerad vård

En krona kostar ca 6 000 kr idag jämfört med knappt 700 kr inom tiotandvården

Priset för en Käkbensförankrad bro minskar från över 30 000 kr till ca 5 000 kr

Behandlingar som ingår är till exempel:

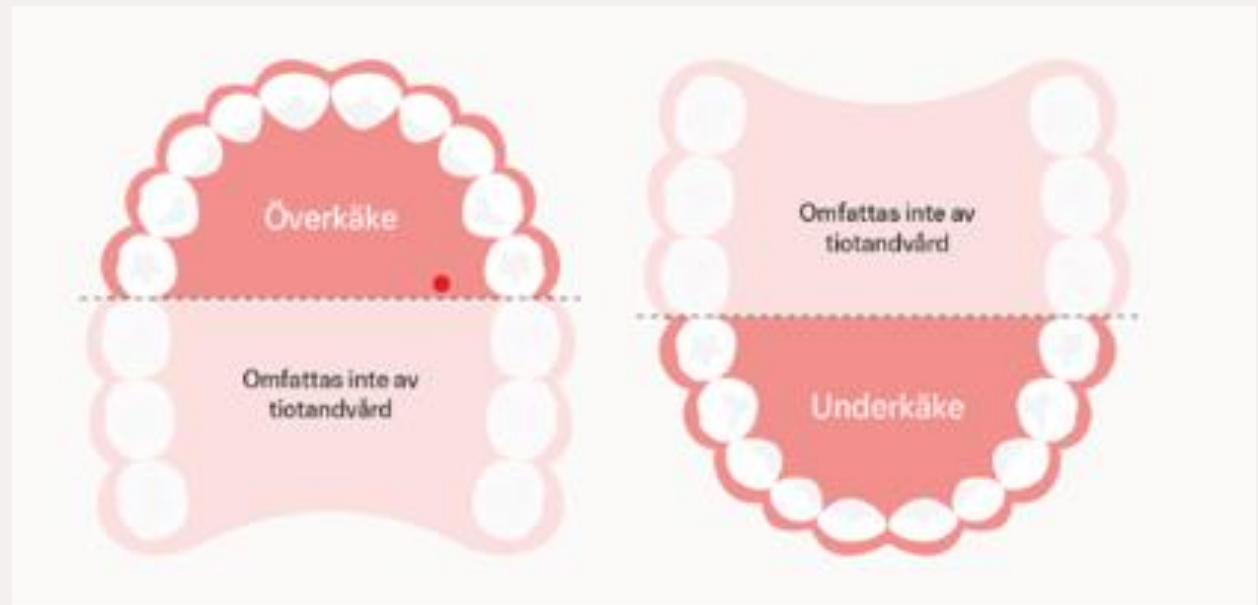
- Lagningar
- Rotbehandlingar
- Tanduttagningar
- Tandstensborttagning vid gingival/parodontal sjukdom
- kronor, broar, implantat för tänder i tandposition 5 och framåt (se bild)
- Protes
- Bettskena



För tandvård som inte ingår betalar patienten som tidigare inom det statliga tandvårdsstödet

Exempel där skyddet inte gäller:

- Undersökningar
- Röntgen
- Förebyggande tandvård, som mindre tandstenborttagning
- Kronta, bro eller implantat **långt bak i munnen**
- Ändra utseendet på tänderna, till exempel tandblekning eller tandreglering.



Frisktandvård®

Frisktandvård är vårt erbjudande till alla över 20 år. Frisktandvård skapar en mängd fördelar för patienten. Det fungerar som en prenumeration på en god munhälsa, där vi kan erbjuda en enkel, trygg och prismässigt fördelaktig lösning för att hålla sig frisk i munnen hela livet.

- **Antal frisktandvårdsavtal 2025:** 296 472
- **Ökning sedan 2024:** 36 321 avtal
- **Vårt mål 2025:** 285 000 avtal
- **Vårt mål 2030:** öka andelen patienter med Frisktandvård från 34 procent till 41 procent av alla våra patienter.



Frisk tandvård®

Regelbunden och förebyggande tandvård till en fast månadskostnad:

- Undersökningar, planerade och akuta
- Förebyggande vård
- Specialistundersökningar
- Kronor i tandposition 6 och 7

Behandlingar som ingår i både Frisk tandvård® och tiotandvård.*

Tiotandvård

Högekostnadsskydd för behandlingar till 10% av kostnaden.

- Implantat och broar till och med tandposition 5
- Proteser
- Lagningar av implantat/broar med mera

*Lagningar vid karies eller trasiga fyllningar, kirurgiska behandlingar vid till exempel tandutdragningar, rotbehandlingar, bettfysiologiska behandlingar, behandlingar på specialisttandvårdsklinik efter remiss

Folktandvården har nu ett telefonnummer dit alla som har
frågor om STE är välkomna att ringa

010-441 70 20

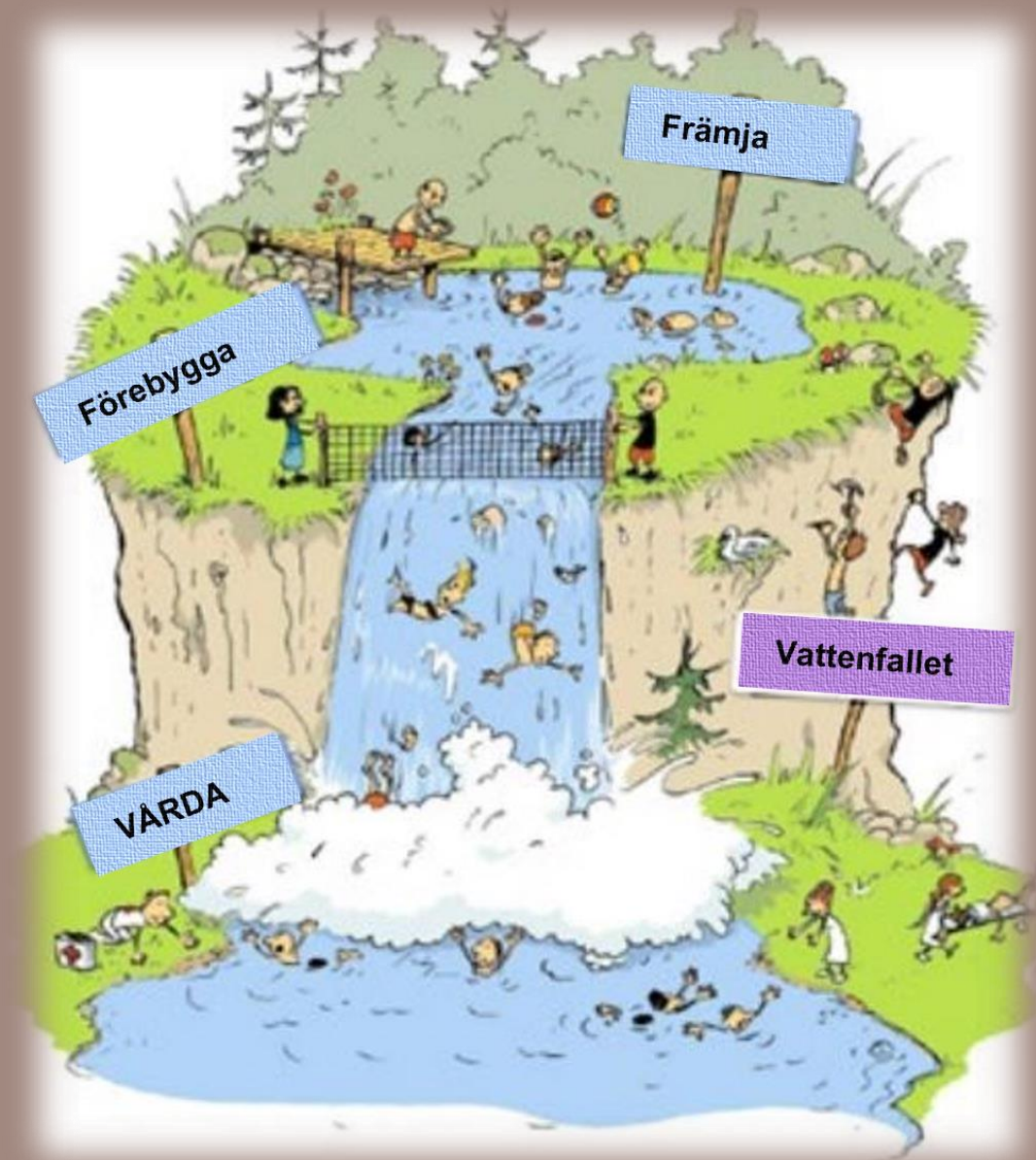
Telefonen är bemannad mån-tors 8-16 och fredag 8-15.

Stängt för lunch mellan 12-13.

Munhälsa



delat ansvar och
samarbete





Tack!

Hälsöodontologiska avdelningen
Folktandvården Västra Götaland

eva-karin.bergstrom@vgregion.se

gunnar.henning@vgregion.se